

Аналітична записка

Формування законодавчої основи діяльності галузевих громадських об'єднань: стан, суперечності та перспективи процесу

Автор: Тетяна Лужанська

Завдання даної аналітичної записки – проаналізувати перебіг процесу інституційного, правового оформлення діяльності галузевих/професійних громадських об'єднань протягом 2009 року, визначити ступінь його ефективності та перспективи.

Аналітична записка підготовлена Аналітично-дорадчим центром Блакитної стрічки, проектом, який фінансується ЄС, співфінансується та виконується ПРООН. Думки, висновки чи рекомендації належать виключно авторам цієї записки і можуть не збігатися з офіційною точкою зору Європейського Союзу, Програми розвитку ООН чи інших організацій та закладів системи ООН.

Вступ

Формування законодавчої основи діяльності галузевих громадських об'єднань в Україні протягом усіх років незалежності держави являє собою зтяжний і суперечливий процес, що створює напругу у взаємовідносинах влади та бізнесу.

Національні та міжнародні експерти в своїх рекомендаціях постійно наголошують, що в основі багатьох негативних процесів у взаємовідносинах органів державної влади і галузевих громадських об'єднань в частині дерегуляції економіки України лежать недоліки законодавчого врегулювання.

(Йдеться про оцінки процесу, що їх було визначено в доповідях, звітах ПРООН, Комісії Блакитної стрічки¹ та авторських оцінках аналітиків Аналітично-дорадчого центру Блакитної стрічки²).

Так, у брошурі «Підвищення спроможності галузевих громадських об'єднань як перспектива вдосконалення взаємодії влади і бізнесу в Україні», випущеній Аналітично-дорадчим центром Блакитної стрічки у 2008 році, була відзначена позитивна динаміка реформування правового регулювання діяльності громадських організацій. Логічним завершенням роботи в цьому сегменті мало стати ухвалення Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про об'єднання громадян", проект якого знаходився в стадії готовності.

В той же час указувалося на недостатню роботу щодо створення основоположних засад взаємодії органів державної влади та галузевих громадських організацій, а саме:

- не формуються основи для створення інституту лобізму: немає Закону про лобіювання;
- повільно формуються передумови для подальшого розвитку саморегульованих організацій³.

Тобто, у 2009 році було достатньо підстав очікувати, що позитивна динаміка реформування правового регулювання діяльності громадських організацій, що намітилася у 2007-2008рр., збережеться. Однак нинішнього року цей процес не отримав очікуваного завершення.

Щодо формування основ для створення інституту лобізму, то 2009 рік став початком нового етапу у легалізації інституту лобіювання в Україні.

2009 рік позначений активізацією зусиль законодавчої гілки влади щодо формування засад розвитку саморегулювання підприємницької та професійної діяльності в Україні.

В цілому, просування даного процесу залишається на рівні законодавчих ініціатив.

¹ Держава та громадянин: виконуючи обов'язки. –К.: Комісія «Блакитної стрічки - Україна», 2006. – с.16-17.

² Лужанська Т.П., Пугачов М.І. Підвищення спроможності галузевих громадських об'єднань як перспектива вдосконалення взаємодії влади і бізнесу в Україні. - К.: Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки ПРООН, 2008. http://brc.undp.org.ua/img/publications/publ_NGOs.pdf

³ Там же. С. 67.

1. Щодо законодавчого закріплення інституту лобіювання

Наприкінці 2008 року влада України низкою нормативних актів засвідчила про свої наміри легалізувати таке явище як лобізм.

Поштовхом до цього стала ситуація, за якої підвищення рівня корупції, активізація контрабанди, порушення митних правил набули в країні такого масштабу, що стало необхідним втручання Ради національної безпеки і оборони України (РНБОУ). У жовтні 2008 року відбулося засідання РНБОУ, на якому були розглянуті питання про стан протидії корупції в Україні. З метою подальшого підвищення ефективності виконання заходів боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил РНБОУ визначила комплекс першочергових завдань, зокрема у сфері вдосконалення законодавства.

Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 31 жовтня 2008 року "Про стан протидії корупції в Україні", уведеного в дію Указом Президента України від 27 листопада 2008 року № 1101, Кабінету Міністрів України було доручено невідкладно внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів, ухвалення яких зумовлено приєднанням України до Конвенції ООН проти корупції, Кримінальної конвенції Ради Європи проти корупції та Додаткового протоколу до неї, зокрема, проект Закону України про лобіювання.

Такий Закон має сприяти зменшенню проявів корупції, підвищенню рівня прозорості лобістських відносин та встановленню належного контролю за ними.

Попереднім кроком щодо цього стало схвалення Урядом Концепції проекту Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2009 року №448-р.

Відповідно до положень зазначеної Концепції Міністерством юстиції України розроблено проект Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів» (попередня назва – «Про лобіювання»). Адже урядовим розпорядженням було доручено Міністерству юстиції України до 1 листопада 2009 року розробити проект Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів» з наступним його внесенням Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України.

Ураховуючи новизну інституту цивілізованого лобіювання для українського суспільства, органів державної влади, бізнесу, при розробленні відповідного законопроекту використано поетапний підхід до вивчення проблеми та визначення шляхів лобістських відносин в Україні⁴.

У Міністерстві юстиції України на базі Департаменту конституційного та адміністративного права було утворено робочу групу з розроблення концепції законопроекту, до складу якої увійшли представники Міністерства юстиції України, Секретаріату Президента України, провідних наукових установ, вищих навчальних закладів, громадських організацій.

Зважаючи на підвищений інтерес до розроблення даного законопроекту з боку громадськості та експертів, Міністерство юстиції спільно з Програмою сприяння

⁴ Проблеми легітимізації інституту лобіювання в Україні та шляхи їх розв'язання. Міністерство юстиції України, Департамент конституційного та адміністративного права, Програма сприяння Парламенту-II. Київ, 2009. – с.5.

Парламенту-II протягом 2009 року провели низку заходів з розширення законопроектної роботи, залучення до неї громадськості та експертів.

Були проведені регіональні обговорення проблем законодавчого закріплення інституту лобіювання.

26 лютого 2009 року відбулося засідання круглого столу на тему: «Лобіювання в Україні і за кордоном: сутність, проблеми, перспективи», де проходило обговорення розробленого у Міністерстві юстиції проекту Концепції Закону «Про лобіювання».

2-3 квітня 2009 року в рамках проведення у місті Лондон міжнародного правового форуму «Eurolower-2009» Міністерством юстиції України було презентовано розроблений робочою групою проект Концепції проекту Закону України «Про лобіювання».

22 квітня 2009 року на засіданні Кабінету Міністрів України їй було схвалено урядовим розпорядженням №448-р, але вже під новою назвою - проект Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів».

Довідково. При розробленні Концепції та законопроекту було враховано побажання профільного Урядового комітету уникнути в назві законопроекту терміну лобізм/лобіювання як поняття, яке в свідомості суспільства стійко асоціюється з поняттям корупція.

12 жовтня 2009 року Міністерство юстиції України та Програма сприяння Парламенту-II провели публічне обговорення проекту Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів».

З метою вивчення громадської думки щодо унормування інституту лобіювання в Україні використовувалися новітні технологічні інструменти дослідження цього явища. Так, проміжний варіант законопроекту було розміщено на веб-порталі «Lobbying.in.ua» з використанням технологічної платформи «Громадське обговорення в автоматизованій системі діагностики нормативно-правових актів»⁵.

Тобто, підготовка законопроекту проходила з використанням як уже усталених механізмів залучення громадськості, так і інноваційних інструментів.

Це засвідчило про щире прагнення авторського колективу проекту Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів» до конструктивного діалогу із зацікавленими органами державної влади, іншими суб'єктами правовідносин щодо сутності, змісту та визначення майбутньої моделі інституту лобіювання в Україні та шляхів його законодавчого унормування.

Законопроект окреслює 6 факторів, що зумовлюють необхідність легалізації на законодавчому рівні інституту лобіювання:

- відсутність нормативно-правового регулювання методів лобіювання сприяє розвитку позаправових форм впливу на прийняття нормативно-правових актів, які мають ознаки корупційних діянь, злочинів у сфері службової діяльності;
- відсутність належних механізмів забезпечення прозорості в процесі прийняття нормативно-правових актів не дозволяє громадянам чітко визначити осіб, заінтересованих у прийнятті таких актів, в який спосіб та на яких суб'єктів здійснюється відповідний вплив, обсяг фінансових витрат, спрямованих на його здійснення;

⁵ Дискусійна платформа <http://www.lobbying.in.ua/>

- деформація суспільної думки про лобіювання як позаправове явище негативно відображається на правосвідомості громадян;
- лобіювання, що здійснюється за участі професійних лобістів, лобістських об'єднань, діяльність яких спрямовано на реалізацію легітимних інтересів осіб шляхом цілеспрямованого впливу на органи державної влади, посадових і службових осіб цих органів з метою прийняття соціально витребуваних нормативно-правових актів, є невід'ємною складовою частиною сучасного політико-правового процесу в демократичному суспільстві;
- лобісти та лобістські об'єднання виконують важливу функцію посередників між громадянами, інститутами громадянського суспільства, суб'єктами господарювання і органами державної влади, інформуючи останніх про інтереси різних суспільних груп громадян, стан справ у тих чи інших сферах суспільного життя. Інститут лобіювання виконує функцію організаційного упорядкування плюралізму суспільних інтересів;
- запровадження нового правового механізму впливу громадян, інститутів громадянського суспільства, суб'єктів господарювання на визначені законом органи державної влади, посадових і службових осіб цих органів, спрямованого на ухвалення (участь в ухваленні) ними нормативно-правових актів через визначення засад лобістської діяльності.

Проект Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів»:

- унормовує терміни «лобіювання», «лобіст», «лобістське об'єднання», «лобістська діяльність», «лобістський контакт», «лобістські послуги» та інші, що унеможливить неоднозначне використання положень даного Закону;
- установлює основні принципи лобістської діяльності в Україні – принципи законності, відкритості, прозорості, підзвітності, соціальної витребуваності, порядності;
- визначає сферу дії Закону шляхом розмежування лобістської діяльності, яка здійснюється на професійній основі, та діяльності громадських організацій, політичних партій, релігійних організацій, кооперативів, творчих спілок тощо, які представляють і захищають свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів на безоплатній основі;
- унормовує порядок набуття та припинення права на зайняття лобістською діяльністю, в тому числі визначення умов набуття прав на зайняття лобістською діяльністю, порядку реєстрації лобістів та лобістських об'єднань, ведення реєстру суб'єктів лобістської діяльності та припинення їх діяльності;
- законодавчо врегульовує форми контролю за суб'єктами лобістської діяльності, яка здійснюється шляхом реєстрації та систематичної звітності перед органом реєстрації, та, відповідно, визначення порядку оприлюднення інформації, пов'язаної із здійсненням лобістської діяльності;
- визначає форми і порядок здійснення державного і громадського контролю за лобіюванням;
- установлює відповідальність учасників правовідносин, пов'язаних із лобіюванням, у разі порушення ними положень цього Закону.

Підсумки обговорення проблеми законодавчого унормування інституту лобювання та відповідного законопроекту можна сфокусувати у 5 основних позицій:

Існує гостра суспільна потреба легалізації інституту лобювання в Україні.

(146-е місце України зі 180 у рейтингу найкорумпованіших країн світу від Transparency International - лише один з доказів важливості законодавчого врегулювання лобізму⁶).

Ініціатива створення правової бази для інституту лобювання є позитивним явищем для України.

Непрозора система ухвалення державних рішень, корупція у вищих ешелонах влади України, зокрема, в судовій гілці влади, мляво корелюються з амбітними намірами держави боротися з корупцією.

Низький рівень правосвідомості, правової культури українського суспільства, а також складність встановлення ознак лобювання у діяльності конкретних осіб може спричинити зворотній ефект дії закону.

Однозначною є необхідність повернення до попередньої назви законопроекту – проект Закону України «Про лобювання» як такої, що прямо визначає сферу його дії. Законопроект потребує значного доопрацювання. Зокрема, щодо визначення лобювання як нового виду діяльності, який, на відміну від адвокатури, є прибутковим.

Узагальнення

2009 рік став початком нового етапу у легалізації інституту лобювання в Україні.

Процес вивчення явища і підготовка законодавчих актів про лобювання засвідчили про значний потенціал України у сфері правотворення.

Через політичну кризу, що домінує нині в державі, перспективи ухвалення проекту Закону України «Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів» малоймовірні.

В експертній раді при Комітеті Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики і підприємництва розробляють альтернативний законопроект про лобювання.

Доцільність ухвалення даного законопроекту знаходиться в площині інституційної спроможності держави належним чином контролювати його виконання.

⁶ Глобальна антикорупційна неурядова організація Transparency International 17 листопада 2009 року презентувала свій черговий рейтинг найкорумпованіших країн світу, де 1 місце відводилося найменш корумпованій країні. Серед 180 країн, що увійшли до рейтингового списку, Україна займає 146-е місце. Торік вона знаходилася на 134-у місці. Експерти організації пов'язують такий стан з політичною кризою та досить високим рівнем толерантності громадян України до дій осіб, причетних до корупційних механізмів. - Портал «Дело». 17 листопада 2009р.

Декларуючи свої наміри легалізувати лобіювання, держава водночас не стримує практику позаправових форм лобіювання в багатьох сферах економіки та суспільного життя.

Інститут лобіювання держава починає формувати у незавершеному правовому полі діяльності громадських об'єднань.

А лобіювання - найважливіший інструмент у забезпеченні ефективної взаємодії між органами державної влади і суб'єктами господарювання та їх виразниками – громадськими об'єднаннями. Галузеві/професійні громадські організації досі не мають свого закону. *(Детальніше про дану проблему йтиметься в розділі 2).*

Розв'язка колізії щодо законодавчого закріплення інституту лобіювання, виведення його з тіні значною мірою залежатиме від позиції громадськості.

2. Щодо законодавчого забезпечення діяльності галузевих громадських об'єднань

Перспективи суттєвого покращення законодавчого забезпечення діяльності громадських організацій були визначені у 2007 році. Нові напрацювання увійшли пріоритетами в програмні документи коаліції демократичних сил у Верховній Раді України та нового складу Кабінету Міністрів України.

Зокрема, в Угоді «Про створення коаліції демократичних сил у Верховній Раді України VI скликання»⁷, зокрема в розділі «Громадянське суспільство», визначено, що державна підтримка розвитку громадянського суспільства має передбачати:

- налагодження плідного діалогу між владою, неурядовими організаціями та громадянами;
- вчасне і публічне реагування державних органів влади на ініціативи та звернення громадськості.
- Для реалізації зазначених пріоритетів учасники Коаліції зобов'язувалися вдосконалити нормативно-правову базу діяльності громадських організацій, що передбачає схвалення законопроектів:
- «Про внесення змін до Закону України «Про об'єднання громадян»;
- «Про відкритість та прозорість діяльності державних органів влади та органів місцевого самоврядування»;
- «Про соціальні послуги» (регламентація механізмів та умов надання послуг неприбутковими організаціями);
- «Про підприємницькі неприбуткові організації»;
- «Про громадський контроль».

Такі ж пріоритети державної підтримки розвитку громадянського суспільства були визначені в Програмі діяльності Кабінету Міністрів України "Український прорив: для людей, а не політиків"⁸:

⁷ Угода «Про створення коаліції демократичних сил у Верховній Раді України VI скликання»
http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/publish/article/news_left?art_id=102751&cat_id=37486

- налагодження плідного діалогу між владою, неурядовими організаціями та громадянами;
- створення сприятливих умов для діяльності інститутів громадянського суспільства;
- вчасне і публічне реагування органів державної влади на ініціативи і звернення громадськості;
- приведення законодавства про неурядові організації у відповідність з європейськими стандартами.
- Для реалізації зазначених пріоритетів Уряд зобов'язувався вдосконалити нормативно-правову базу з питань діяльності громадських організацій, що передбачає розроблення таких проектів законодавчих актів:
- Про внесення змін до Закону України "Про об'єднання громадян" (спрощення та здешевлення процедур створення і реєстрації громадських організацій);
- Про відкритість та прозорість діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування (нова редакція);
- Про соціальні послуги (нова редакція; регламентація механізму та умов надання послуг неприбутковими організаціями);
- Про неприбуткові організації;
- Про громадський контроль за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Були всі підстави сподіватися, що позитивна динаміка 2007-2008рр. у реформуванні правового регулювання діяльності громадських організацій збережеться у 2009 році. Однак попри появу нових законодавчих ініціатив, перебіг даного процесу у 2009 році пішов на спад.

Після того, як 3 квітня 2008 року за результатами розгляду справи № 40269/02 "Корецький та інші проти України" Європейський суд визнав державу Україна винною у справі про відмову управління юстиції в м.Київ зареєструвати організацію "Громадянський Комітет за збереження дикої (корінної) природи Березняків" (м. Київ) та такою, що порушила право, зафіксоване у статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. (право на вільне об'єднання громадян), Європейський суд також визначив, що Закон України "Про об'єднання громадян" є дуже нечітким і не прогнозованим щодо його виконання та залишає занадто багато можливостей для органу влади на власний розсуд приймати рішення реєструвати чи не реєструвати громадську організацію⁹.

Тому за ініціативою Кабінету Міністрів України (хоча регулювання діяльності громадських організацій не входить до функцій Уряду) Міністерством юстиції України був розроблений проект Закону України "Про громадські організації" (реєстр. № 3371 від

⁸ Програма діяльності Кабінету Міністрів України "Український прорив: для людей, а не політиків". затверджена Постановою Кабінету міністрів України від 16 січня 2008 р. № 14, однак так і не була затверджена Парламентом України. http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=104231107&cat_id=47292901

⁹ Корецкий и другие против Украины [Koretskyu and Others v. Ukraine] (N 40269/02). Постановление Европейского суда по правам человека Совета Европы от 3 апреля 2008 г. См. http://www.echr.ru/documents/doc/new2009/koreckiy_v_ukr.htm

14.11.2008 р.). Попередня назва - проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про об'єднання громадян"¹⁰.

Новелою законопроекту став підхід до діяльності громадських організацій без обмежень за територіальною ознакою (тобто без поділу громадських організацій на місцеві, всеукраїнські та міжнародні у розумінні чинного Закону України), також передбачена нова концепція легалізації громадських організацій, суттєво змінено підхід до контрольних повноважень держави щодо діяльності громадських організацій.

Однак, процес з розглядом даного законопроекту затягнувся одразу на рівні комітетів. Це викликає хвилю невдоволення громадських організацій, які вимагають виконання урядової програми та ухвалення Закону України "Про громадські організації" та інших важливих для громадськості законів. Для прикладу, - законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги» (№ 2131), що знаходиться на доопрацюванні, та законопроекту "Про доступ до публічної інформації" (№ 2763), що розглянутий лише у першому читанні.

23 жовтня 2009 року Верховна Рада України прийняла у першому читанні проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення" (реєстр №3654 від 26.01.2009), метою якого є створення на законодавчому рівні належних правових механізмів реалізації громадянами як безпосередньо, так і через інститути громадянського суспільства своїх конституційних прав на участь в управлінні державними справами, вирішенні питань місцевого значення.

Законопроект розроблено Міністерством юстиції на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 року № 15285/1/1-05 (до доручення Президента України від 29 березня 2005 № 1-1/167) та Указу Президента України від 15 вересня 2005 року № 1276 "Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики", в розвиток положень статті 38 Конституції України з урахуванням Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи № R (2001)19 від 6 грудня 2001 року "Про участь громадян у місцевому публічному житті" та Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 року № 1035.

Законопроектом передбачається доповнити Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" нормою про те, що питання трудових відносин або соціального захисту громадян розглядаються органами місцевого самоврядування з урахуванням пропозицій професійних спілок та їх об'єднань. У розгляді зазначених питань мають право брати участь представники професійних спілок та їх об'єднань, які внесли відповідні пропозиції.

Терміни ухвалення перелічених законопроектів переходять на 2010 рік.

Щодо проекту Закону України "Про громадські організації", то з огляду на політичне протистояння фракцій в Парламенті, загострення політичних дискусій в передвиборний період (17 січня 2010 року в Україні - вибори президента країни), перспективи його ухвалення віддаляються на невизначений термін.

¹⁰ Відповідно до правил законодавчої техніки, якщо змінюється більшість статей Закону до якого вносяться зміни, то Закон слід приймати у новій редакції. Саме тому пропонується ухвалити нову редакцію Закону, який буде мати нову назву "Про громадські організації". (З пояснювальної записки до проекту Закону України Про внесення змін до Закону України "Про об'єднання громадян").

Змінити ситуацію намагаються кілька громадських організацій, які звернулися до ЄС та Ради Європи з проханням аби європейська сторона обговорила з українською владою питання про ухвалення нового Закону "Про громадські організації".

Узагальнення

Громадські організації України станом на листопад 2009 року фактично не мають основного нормативного акту, який регулює їх діяльність.

Чинний основний нормативний акт, що регулює їх діяльність, - Закон України «Про об'єднання громадян» від 16 червня 1992 року №2460-XII містить ряд застарілих норм та реєстраційних бар'єрів, що обмежують права громадян. Європейський суд з прав людини визнав даний Закон недемократичним та таким, що порушує Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод.

Розроблений і зареєстрований у Верховній Раді України рік тому проект Закону України "Про громадські організації" Парламентом поки що не розглядався.

Законодавча влада зволікає з ухваленням низки законопроектів, які б суттєво вдосконалили нормативно-правову базу діяльності громадських організацій.

3. Щодо створення нормативної бази саморегулювання

Протягом 2009р. в Україні спостерігається активізація зусиль держави та бізнес-громадськості щодо формування засад розвитку саморегулювання підприємницької та професійної діяльності в Україні.

Щодо норм саморегулювання. Станом на листопад 2009р. у Верховній Раді України зареєстровано два законопроекти, покликаних, на думку, законодавців, створити умови для збалансування інтересів суспільства, бізнесу й держави:

проект Закону України «Про саморегулюючі організації» від 16.07.2009р. №4841;

проект Закону України «Про фахові саморегулювнi і самоврядні об'єднання» від 10.09.2009р. № 4841-1.

Після реєстрації у Верховній Раді України даних законопроектів, відбулося чимало заходів з їх обговорення, і концептуальна дискусія триває в громадських організаціях та на інтернет-форумі "Саморегулювання в Україні".¹¹

У травні 2009 року при Комітеті Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва була утворена робоча група по ліцензуванню й саморегулюванню, до складу якої увійшли народні депутати, представники Державного комітету України по регуляторній політиці й підприємництву, Міністерства економіки України, Міжнародної фінансової корпорації, юристи провідних юридичних фірм України, експерти й представники Фонду "Ефективне управління", Союзу криза-менеджерів України й ін. 15 липня у Верховній Раді відбулося засідання круглого столу "Саморегулювальні організації - ефективний механізм взаємодії бізнесу й влади".

¹¹ Обговорення проходить за адресою: <http://www.forum.sro.org.ua/>.

Після серії консультацій Комітет Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва прийняв рішення на базі двох існуючих законопроектів створити єдиний, з консенсусом сильної моделі, яка й буде закладена в законі.

З огляду на ту обставину, що дані законопроекти концептуально різні і вони підготовані представниками політичних сил, які знаходяться в протистоянні одна одній, перспективи ухвалення єдиного закону у ближчій перспективі не мають чітких рис.

Узагальнення

Процес формування засад розвитку саморегулювання підприємницької та професійної діяльності в Україні проходить складно і суперечливо.

Робота по підготовці Закону України про саморегулівні організації у 2009 році не буде завершена.

Висновки

Розвиток ініціативи законодавчого унормування інституту лобіювання, що є позитивним явищем для України, потребує подальшої системної і цілеспрямованої роботи, спрямованої на легалізацію процесів лобіювання, подолання тіньового лобізму. Ухвалення Закону України «Про лобіювання» має бути складником тривалої поетапної роботи щодо збільшення прозорості державної, судової діяльності, підвищення рівня правової культури українського суспільства.

Необхідно ухвалити проект Закону України “Про громадські організації”. Чинний основний нормативний акт - Закон України «Про об’єднання громадян» від 16 червня 1992 року №2460-XII містить ряд застарілих норм та реєстраційних бар’єрів, що обмежують права громадян. Європейський суд з прав людини визнав даний Закон застарілим та таким, що не забезпечує дотримання європейських стандартів у сфері правового регулювання діяльності громадських організацій.

Необхідність формування цілісної законодавчої основи діяльності громадських організацій, вдосконалення моделі взаємовідносин органів державної влади з галузевими громадськими об’єднаннями залишається актуальною.